

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Stopzetting planningsproces en verkenningsfase voor het Complex Project 'Donderslag' in Oudsbergen

Samenvatting

De Vlaamse Regering besliste op 4 april 2014 tot opstart van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het aanduiden van een gebied met bestemming 'ontginning' in functie van de bevoorradingszekerheid van zand op middellange termijn: cluster "Donderslagheide Oost" te Meeuwen-Gruitrode en "Grote Heide Noord & West" te Opglabbeek.

Bedoeling was om de ontginning te kaderen in een totaalproject waarin de creatie van een nieuw natuurlandschap, de corridorfunctie van het gebied tussen Duinengordel, ten oosten, en het Militair oefenterrein, ten westen te verbeteren en om ook na de ontginning garanties te bieden voor de plaatselijke landbouwbelangen in en rondom het gebied. Dit project werd al die tijd ook afgestemd met de opties voor uitbreiding van het bedrijventerrein 'Nieuwe Kempen'.

Uiteindelijk werd gekozen voor een splitsing van de planningsopties waarbij voor een versnelde procedure werd gekozen voor de uitbreiding van het bedrijventerrein binnen een provinciaal planningsproces. Voor het complexere landschapsontwikkelingsproject 'Donderslagheide' werd gekozen om een gewestelijk proces volgens de procedure van een Complex Project te doorlopen. Hieraan werden wel enkele belangrijke randvoorwaarden gekoppeld die hebben geleid tot bijkomende onderzoeksopdrachten.

Het Agentschap voor Natuur en Bos concludeert uit de eerste resultaten van de ecohydrologische studie dat hydrologische effecten optreden bij winning onder het grondwater in de nabijheid van het Schietveld van Houthalen-Helchteren. Zandontginning op "Donderslagheide Oost" en "Grote Heide Noord & West" zou bijgevolg ontegensprekelijk negatieve effecten hebben op de staat van instandhouding van het SBZ-H van de "Mangelbeek en de heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode". Bovendien is het lokale draagvlak ten aanzien van grootschalige zandontginning op Donderslagheide verdwenen.

Gezien de reeds sterk achteruitgaande toestand van de habitats voor heide in dit gebied en de ongunstige staat van instandhouding van het SBZ-H, wordt het planningsproces voor het aanduiden van een gebied met bestemming 'ontginning': cluster "Donderslagheide Oost" te Meeuwen-Gruitrode en "Grote Heide Noord & West" te Opglabbeek stopgezet.

Deze informatie wordt ter kennisgeving voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

1. Situering en voortraject

De Vlaamse Regering besliste op 4 april 2014 tot opstart van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het aanduiden van een gebied met bestemming 'ontginning' in functie van de bevoorradingszekerheid van zand op middellange termijn: cluster "Donderslagheide Oost" te Meeuwen-Gruitrode en "Grote Heide Noord & West" te Opglabbeek (VR 2014 0404 DOC.0469-1).

Het project voorzag in de ontginning van hoogwaardig bouwzand op de Donderslag- en Grote heide, een gebied net noordelijk van het bedrijventerrein Nieuwe Kempen in Oudsbergen, op de grens van de intussen gefusioneerde voormalige gemeenten Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek. De locatie werd reeds onderzocht in het kader van het Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan 'Zand in Limburg' (BOD). Het werd na vroegtijdige stopzetting van het goedkeuringsproces van dit BOD op 4 april 2014 terug opgepikt in het kader van voormelde startbeslissing tot de opmaak van een gewestelijk RUP. Bedoeling was om de ontginning te kaderen in een totaalproject waarin de creatie van een nieuw natuurlandschap, de corridorfunctie van het gebied tussen Duinengordel, ten oosten, en het Militair oefenterrein, ten westen te verbeteren en om ook na de ontginning garanties te bieden voor de plaatselijke landbouwbelangen in en rondom het gebied. Dit project werd al die tijd ook afgestemd met de opties voor uitbreiding van het bedrijventerrein 'Nieuwe Kempen'.

Voor dit alles werd een uitvoerig planningsproces doorlopen. De initiatiefnemers voor de ontginning vroegen en kregen de overname van de plan-MER plicht. Hoewel hier een aantal scenario's voor werden uitgewerkt, bleef de concrete opstart van de MER-goedkeuringsprocedure achterwege en steeg de druk om verschillende planopties los te koppelen. Uiteindelijk besliste de provincie Limburg om de uitbreidingsvraag voor het bedrijventerrein 'Nieuwe Kempen' via een apart, provinciaal planningsproces te voorzien en los te koppelen van de ontginnings- en herinrichtingsopties voor het grotere gebied van Donderslagheide en Grote Heide.

Voor het landschapsontwikkelingsproject 'Donderslag' werd vervolgens ambtelijk geopteerd om een gewestelijk planningsproces volgens de procedure van een Complex Project te doorlopen. Binnen de verkenningsfase van het Complex Project werd in de stuurgroepvergadering van 30 mei 2018 een 'broos' engagement bekomen van alle stakeholders om mee te werken aan de doelstellingen van het plan. Hieraan werden wel enkele belangrijke randvoorwaarden gekoppeld. Voor de natuursector was het van belang dat de ontginning geen significante invloed zou hebben op de waterhuishouding van het gebied, waaronder een aantal nabijgelegen vennen. Gelijktijdig met het planningsproces werd door het ANB daarom opdracht gegeven voor de opmaak van een eco-hydrologische studie waarin verschillende ontginningsscenario's konden worden doorgerekend op hun hydrologische effecten. Mochten deze hydrologische effecten aanzienlijk blijken, zou gekozen worden voor een stopzetting van de medewerking aan dit 'landschapsontwikkelingsproject'. Voor de landbouwsector was het van belang dat het verlies aan landbouwareaal in het projectgebied zou worden gecompenseerd. Zij wees hierbij op een jarenlang aanslepende onzekerheid omtrent de zogenaamde Roberti-gronden. Deze gronden, zuidelijk van de woonkern Gruitrode, werden door de Vlaamse overheid verworven met het oog op bosuitbreiding en versterking van de natuurstructuur. De gronden zijn volgens het gewestplan bestemd als agrarisch gebied maar zijn grotendeels bebost en dus niet in landbouwgebruik. Een oplossing voor de landbouwsector lag er in dat minstens een deel van deze gronden zonder restricties 'terug' konden worden toegevoegd aan het landbouwareaal.

In het kader van de verkenningsfase voor dit Complex Project 'Donderslag' werd vanuit het departement Omgeving een tweeledige studieopdracht uitgeschreven. In eerste instantie werd opdracht gegeven om naast de, vanuit de ontginningssector voorgestelde scenario's, bijkomende (theoretische) scenario's te ontwikkelen die een duidelijk beeld geven van de structuur, het gebruik en de herinrichting na een mogelijke ontginning binnen het afgebakende complex projectgebied, het eigenlijke gebied Donderslagheide. De eindbeelden/inrichtingsschetsen dienen wervend te zijn en moeten ook inzetbaar zijn voor het debat ter herstructurering van het ruimere visiegebied.

Daarnaast werd opdracht gegeven om voor een groter gebied tussen de woonkern Gruitrode en het natuurcomplex Duinengordel te werken in de richting van een structuurvisie waarin kan worden ingespeeld op de bezorgdheden vanuit de landbouwsector.

Er werd nooit een formele startbeslissing genomen door de Vlaamse Regering voor de opstart van een complex project.

Intussen werd parallel het provinciaal planningsproces doorlopen voor uitbreiding van het bedrijventerrein. Hierin werden ook gronden opgenomen die voorheen voor eventuele ontginning in aanmerking kwamen. Het definitief vastgestelde PRUP Scania heeft de mogelijkheid tot voorafgaandelijke afgraving van de uitbreiding van het bedrijventerrein niet mee onderzocht.

2. Instandhoudingsdoelstellingen: focus ecohydrologie

Instandhoudingsdoelstellingen

Het plangebied van het ambtelijk voorstel van Complex Project gebied is deels gelegen in de Speciale Beschermingszone Habitatrictlijngebied (SBZ-H) van de "Mangelbeek en de heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode". Binnen dit SBZ-H staat de uitbreiding, de kwaliteitsverbetering en het duurzaam beheren van heidehabitats en habitattypische soorten voorop.

Mogelijks kan een Complex Project een bijdrage te leveren aan de instandhoudingsdoelstellingen, meer bepaald het verbeteren van de ecologische connectiviteit van het westelijk gelegen Schietveld met het complex Turfven, Ruiterskuilen en Oudsberg.

Naast het verbeteren van het ecologische netwerk is herstel van de standplaatsvereisten voor grondwaterafhankelijke vegetaties (vochtige heide, vennen, venige heide) een prioritaire inspanning in het habitatrictlijngebied. Binnen de perimeter van het voorgestelde plangebied komen er geen grondwaterafhankelijke vegetaties voor. Zij situeren zich zowel westelijk (Schietveld Pampa) als oostelijk (complex Turfven, Ruiterskuilen) van het voorgestelde plangebied. De vennen oostelijk zijn hangwatervennen en dus afhankelijk van grondwater dat lokaal geïnfiltreerd is.

Actueel komt in het habitatrictlijngebied een oppervlakte van 254 ha vochtige heide voor, waarvan 250 ha op het Schietveld en de overige oppervlakte rond het complex Turfven, Ruiterskuilen. De instandhoudingsdoelstellingen stellen naast een kwaliteitsverbetering ook een substantiële uitbreiding voorop tot 345 ha voor het habitattype vochtige heide. Voor de venhabitats (3150) is het doel naast behoud van de actuele oppervlakte, een uitbreiding vooropgesteld door omvorming in de kerngebieden Schietveld-Sonnisheide en Monnikwyer-Den Damp met als einddoel 15 ha. Voor venige heidevegetaties (7140) is een uitbreiding van de actuele oppervlakte tot 14,6 ha als doel gesteld door omvorming het herstellen van de hydrologie.

De grondwaterafhankelijke heide- en venhabitats zijn actueel in slechte lokale staat van instandhouding (gedegrademd) omwille van het aspect verdroging.

Hydrologische inzichten m.b.t. staat van instandhouding

Uit peilmetingen is vastgesteld dat gedurende de afgelopen jaren het grondwaterpeil is gedaald op en buiten het Schietveld. Dit heeft een negatieve invloed gehad op de aanwezige grondwaterafhankelijke ecosystemen zoals vochtige / venige heide en venecosystemen, die aangewezen zijn op ondiep beschikbaar grondwater in de wortelzone.

Om na te gaan welke ingrepen de peildaling veroorzaakt hebben, werd in 2010 besloten een tijdsafhankelijk grondwatermodel van het Schietveld op te maken. De hypothese was dat de freatische grondwaterpeilen verlaagd zijn ten gevolge van het verder uitdiepen van grachten op en/of buiten het Schietveld. Daardoor zijn de grondwaterafhankelijke vegetaties (habitat), zoals vochtige en venige heide in slechte staat van instandhouding. Aan de hand van een aantal simulatiescenario's

werd nagegaan hoe de negatieve effecten op de grondwaterafhankelijke vegetatie verminderd kan worden. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport: Batelaan, O., El-Rawy M., Schneidewind U., De Becker P., Herr C., 2012 Doorrekenen van maatregelen voor herstel van vochtige heide vegetaties op het Schietveld van Houthalen-Helchteren via grondwatermodellering, opdracht uitgevoerd door VUB, vakgroep Hydrologie en Waterbouwkunde en INBO voor ANB (Bestek nr LNE/ANB/LIM-2010/10).

Om tot herstel te komen van de grondwaterafhankelijke vegetaties dienen zowel op het Schietveld als in het aangrenzende landbouwgebied hydrologische herstelmaatregelen genomen te worden omvattende het dempen van grachten en verhogen van beekbodempelen. ANB nam daaropvolgend in samenspraak met Defensie al het initiatief om grachten op het Schietveld te dempen en stelde een hydrologische monitoring in om de effecten op het grondwaterpeil te kunnen opvolgen. Deze monitoring liep van 2014 tot en met 2018 (Pannemans, B., 2018, Eindrapport, Monitoring van de gevolgen van de stijging van de grondwatertafel- grondwatereffecten - te Houthalen-Helchteren, IMDC in opdracht van Defensie). Een aantal grote trends werden vastgesteld: in de periode 2011-2015 kan met zekerheid gesteld worden dat grondwaterstanden verlaagden rond de Laambeekvallei en Mangelbeekvallei, vanaf 2016 daalt het grondwater in het centrale heidegebied en verder rond het brongebied van de Dommel.

Om verder na te gaan wat er aan de hand is met de hydrologie op en rond het Schietveld werd in 2020 besloten een nieuwe ecohydrologische studie op te starten, waarbij naast het zoeken van de oorzaken van verdroging, gefocust wordt op de effecten van een mogelijke zandwinning en de hydrologische herstelmaatregelen. De ecohydrologische studie heeft een looptijd van 4 jaar en is gestart begin 2020. Tot nu is onderzoek met het tijdsafhankelijke grondwatermodel gevoerd naar het achterhalen van de oorzaken van verdroging en het doorrekenen van de hydrologische impact van een eerste voorstel van zandwinning. Hydrologische herstelmaatregelen zijn tot nu toe enkel doorgerekend met het tijdsafhankelijke grondwatermodel voor de noordelijke landbouwzone van het Schietveld (Siberië) in functie van het realiseren van weidevogelstellingen. De ecohydrologische studie rekent ook klimaatscenario's door en zal verder focussen op het doorrekenen van verschillende hydrologische herstelscenario's.

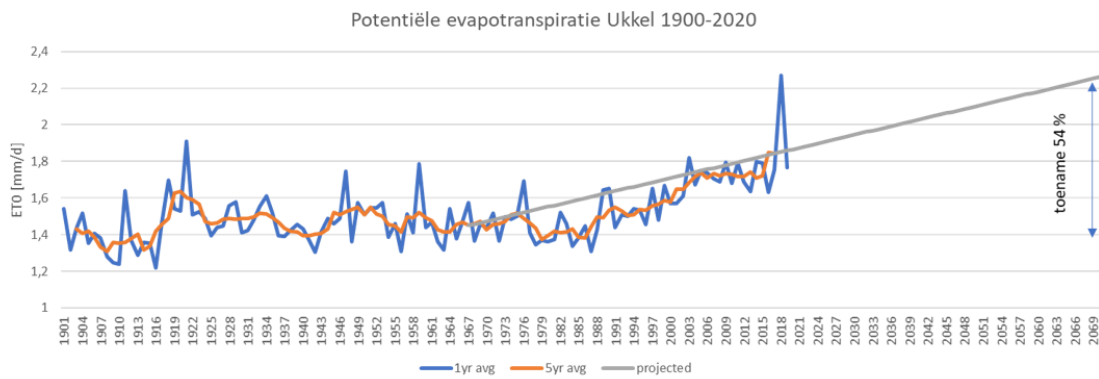
Onderzoek naar oorzaken verdroging

Het Schietveld van Houthalen-Helchteren is een uiterst belangrijk infiltratiegebied voor Vlaanderen (als het ware de Hoge Venen van Vlaanderen) en levert op lange termijn een belangrijke bijdrage aan de grondwateraanvulling van de diepere grondwaterlagen omwille van de hoogte en de grootte, gelegen op de waterscheiding tussen Maas- en Scheldebekken. Bij het achterhalen van verdroging is vastgesteld dat het infiltratiegebied sinds de jaren '80 te maken heeft met een stelselmatige verlaging van de grondwaterpeilen. De oorzaken liggen niet alleen bij de toegenomen drainering en grondwateronttrekkingen in het aangrenzende landbouwgebied en de gegraven grachten op het militair domein, maar zijn ook structureel het gevolg van klimaatwijziging.

Grondwaterstandsregistraties van het Primair meetnet VMM over meerdere decennia wijzen op een significant hogere grondwaterstand in de periode 1990 en 2005 t.o.v. de periode 2005-2020. Kalibratie van de waarnemingen aan tijdreeksmodellen wijzen op een quasi 100 % correlatie met de meteorologische condities. Extrapolatie van de waargenomen grondwaterstanden tot 1900 wijzen evenzeer op significante dalingen van de grondwaterstanden tijdens droge periodes vóór 2005, doch deze werden steeds opgevolgd door periodes met significante neerslag en grondwateraanvulling.

De trend in de waargenomen, dalende grondwaterstanden en -voeding is quasi voor 100 % te wijten aan de stijgende temperaturen en verdamping. De waarneming vertonen slechts een beperkte afname van de neerslag sedert 1970, doch een significante toename van de potentiële evapotranspiratie met 27 % tussen 1970 en 2020. Een lineaire extrapolatie van de trend in evapotranspiratie tot 2070 levert een stijging van de EVP van 54 %, overeenkomstig de 95ste percentiel waarde van alle klimaatsignalen

en waarbij een stijging van de EVP met 60 % wordt berekend voor het jaar 2085. Zie hiervoor onderstaande figuur 1:

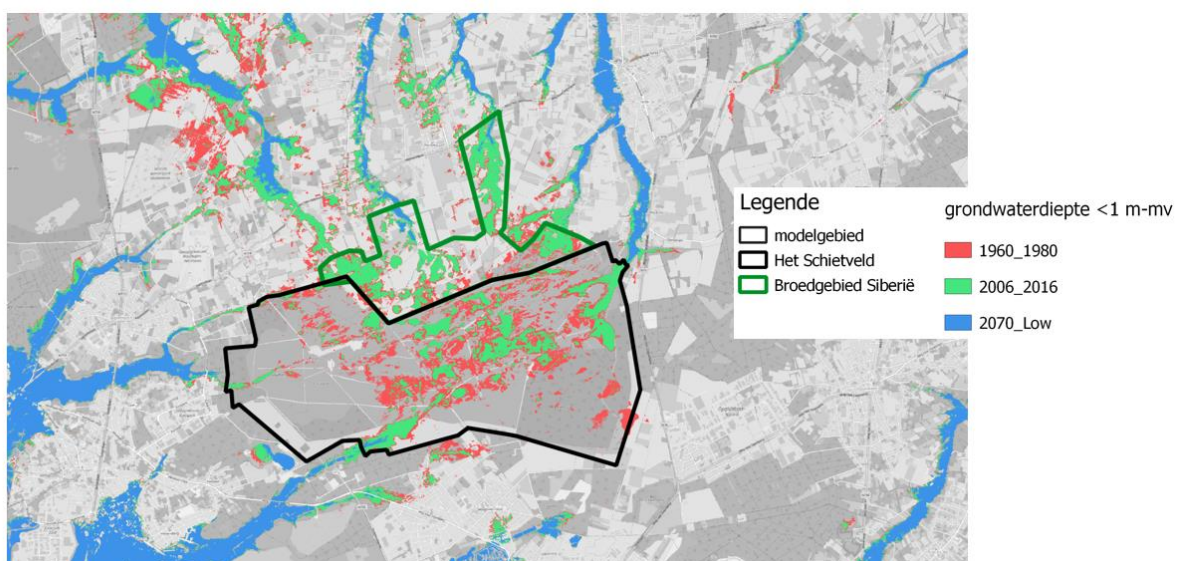
1960-1980 (ref) vs. 2070: Neerslag -12%, ET_0 +54%, voeding -34%
 neerslag: hydrologisch droog klimaatscenario (Vansteenkiste et al., 2014)
 ET_0 : hoog klimaatscenario MIRA rapport (Brouwers et al., 2015)
 Voeding: berekend o.b.v. bodemvochtmodel

Figuur 1: evolutie potentiële evapotranspiratie

Dit verantwoordt de beschouwing van een klimaatscenario in de grondwatermodellering waarbij voor het jaar 2070 rekening wordt gehouden met 12 % neerslagreductie en 54 % toename van de EVP.

Er is dus nagegaan hoe de grondwaterpeilen fluctueerden vanaf 1902 tot nu, op basis waarvan er projecties naar de toekomst zijn gemaakt. Uit de analyse blijkt dat de grondwaterpeilen langjarig zeer dynamisch zijn, met een afwisseling van droge en natte perioden. Dergelijke dynamische grondwaterpeilen zijn eigen aan infiltratiegebieden. Echter kon in een kentering vastgesteld worden, waarbij het zelfde dynamisch patroon zich voordeed maar dan op een lager grondwaterniveau. Met de lange termijn doorrekening is vastgesteld dat sinds de jaren '80 de voeding van het grondwater stelsmatig vermindert en de grondwaterpeilen hierdoor reeds gemiddeld 1 meter gedaald zijn.

Rekening houdend met toekomstprognoses zullen de grondwaterpeilen door verminderde voeding nog verder dalen. Uit volgende figuur 2 kan vastgesteld worden dat de oppervlakte met een ondiep grondwater (geschikt voor vochtige heide vegetaties, maar ook voor weidevogels en landbouwteelten buiten het Schietveld) drastisch afneemt en zal afnemen.

Figuur 2: gemodelleerde grondwaterdiepte van 1 m onder maaiveld voor verschillende tijdsperioden.

Conclusie m.b.t. verdroging

Gelet op de ongunstige toestand van het behoud van de grondwaterafhankelijke vegetaties op het Schietveld is elke bijkomende verlaging van grondwaterniveau's niet gewenst. Integendeel, er zal sterk ingezet moeten worden op niet alleen hydrologische maatregelen (demping grachten om afvoer tegen te gaan) maar bovenal op sterk verhoogde infiltratie (verwijderen drainages, microreliëf en laagten herstellen).

Hierbij dienen er niet alleen maatregelen getroffen te worden op maar ook buiten het Schietveld in de aangrenzende gebieden, zoals het landbouwgebied Siberië. Deze zijn van cruciaal belang om de grondwatervoorraden in de Kempische aquifer aan te vullen. De ecosystemendiensten die hiermee geleverd worden door het Schietveld en het aangrenzende landbouwgebied zijn maatschappelijk uiterst relevant, niet alleen ten gunste van natuur maar bovenal ook voor andere sectoren zoals landbouw. Mogelijks zijn er bij afgravingen tot boven het grondwaterniveau extra potenties voor vochtige heide vegetaties.

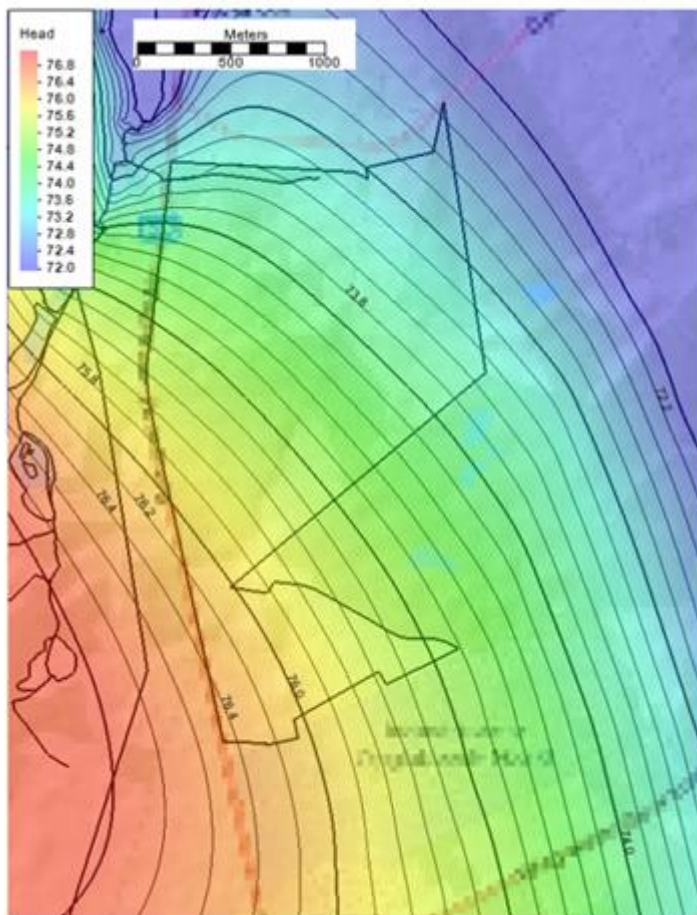
Hydrologische relatie Complex Project - Habitatrichtlijngebied

Daar waar complex Turfven, Ruiterskuilen een hangwatersysteem is (onafhankelijk functionerend van het freatisch grondwatersysteem) bestaat er voor het Schietveld een sterke hydrologische relatie tussen dit heidegebied en de aangrenzende zones zoals Donderslagheide, dit omwille van de goed doorlatende zandbodems en het ontbreken van een isolerende kleilaag in de bodem. Ingrepen in de hydrologie in het plangebied van Donderslagheide zullen dan ook doorwerken op het Schietveld, waar grondwaterafhankelijke vegetaties voorkomen. Daarentegen zal het complex Turfven/Ruiterskuilen hydrologisch gezien niet geïmpacteerd worden.

Om een eerste inschatting te hebben van het hydrologisch effect van mogelijke zandwinning werd de contour van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan zand in Limburg van 2006 doorgerekend met het grondwatermodel in 2010. De doorrekening gebeurde met de aanname dat de volledige contour één zandwinningsput zou zijn. Dit hypothetisch en maximaal scenario van zandwinning leidt tot een aanzienlijke verdroging in nagenoeg de volledige oostzijde van het Schietveld. Het zorgt voor een afname van 25% van de oppervlakte van de vochtige habitattypes. Op basis hiervan werd bij de startbeslissing in 2014 door het Agentschap Natuur en Bos reeds gesteld dat de opmaak van een gedetailleerd grondwatermodel noodzakelijk is om goed onderbouwde uitspraken te kunnen doen over eventuele verdrogings- of vernattingseffecten van de ontginning op de grondwaterafhankelijk ecosystemen ten westen van het onderzoeksgebied.

Voor wat betreft de impact van mogelijke zandwinning werden in najaar 2020 een aantal scenario's van zandwinning aangeleverd door de ontginningssector. Het betrof een viertal scenario's met elk meerdere fases van ontginning van zand. Hieruit werd 1 concreet scenario geselecteerd om door te rekenen met het tijdsafhankelijk grondwatermodel. Dit geselecteerd scenario wordt hydrologisch beschouwd als representatief voor de verschillende ontginningsfasen. Om een grondwatereffect van zandwinning te begrijpen op het Schietveld is figuur 3 richtinggevend.

Het grondwater kent vanaf het Schietveld een verhang in noordoostelijke richting, meer bepaald de grondwaterpeilen zijn het hoogst op het Schietveld en worden lager naar het noordoosten toe. Op de figuur zijn de isolijnen van het grondwater weergegeven. Een zandwinning dwars op de isolijnen zal een groter verlagent effect hebben op de grondwaterstanden aan de stroomopwaartse zijde (in dit geval op het schietveld). Zandwinnings dichtbij het Schietveld hebben een groter effect op de grondwaterpeilen dan verder naar het oosten toe gelegen.

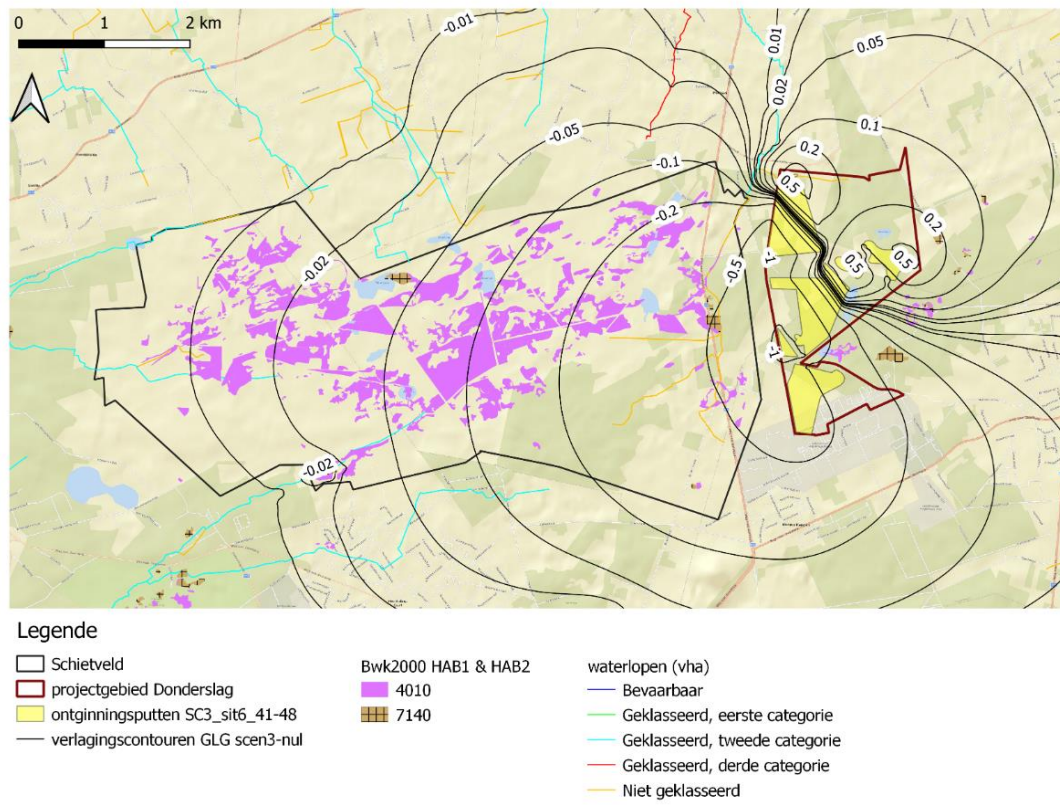

Figuur 3: isolijnen van grondwater in actuele toestand

Uit de tijdsafhankelijke modellering van scenario 3 blijkt een verlagend effect op de grondwaterpeilen naar het westen toe en een verhogend effect op de grondwaterpeilen naar het noordoosten toe. Zie hiervoor figuur 4.

Aangezien de grondwaterafhankelijke habitats reeds in ongunstige staat van instandhouding zijn, is nagegaan hoeveel oppervlakte gelegen is binnen de zogenaamde nulcontour van grondwaterstandsverlaging veroorzaakt door zandwinning, modelmatig is dit de 1 cm contour verlaging.

Binnen de contour van 1 cm grondwaterstandsverlaging op het Schietveld ligt 220 ha vochtige heide (4010), zijnde 82% van de oppervlakte actueel voorkomend grondwaterafhankelijke vegetaties oppervlakte vochtige heide. Voor wat betreft venige heide (7140) ligt 3,43 ha binnen de 1 cm contour van waterstandsvaling, zijnde 100% van de totale oppervlakte actueel voorkomend habitat. Voor de venhabitats (3150) is dit 0,88 ha, zijnde 100% van de actueel voorkomende oppervlakte. Voor de voedselarme oligotrofe broekbossen ligt 93% van de oppervlakte binnen de contour van grondwaterstanddaling, zijnde 5,8 ha.

Figuur 4: overzicht van de waterstandverlagingen tov de actuele toestand in cm van scenario 3 van de zandwinning

Conclusies m.b.t. impact zandwinning

Concluderend stellen we een hydrologische impact vast ten gevolge van zandontginning, die cumulatief is aan de verdrogingstrend ten gevolge van andere oorzaken. Deze hydrologische impact van zandwinningen in het grondwaterniveau neemt toe naarmate de zandwinning dichtere gelegenen is bij het schietveld.

Uit de doorrekening blijkt tevens dat zandwinning in het grondwaterniveau in de noordoostelijke hoek quasi geen impact meer heeft op de grondwaterpeilen op het Schietveld. Hierbij is echter geen rekening gehouden met het feit dat, indien er een plas achterblijft, dit extra bijdraagt aan verdamping en dus verminderde infiltratie naar het grondwater.

Relatie Complex Project – aanwezige habitats en instandhoudingsdoelstellingen

Binnen de perimeter van het plangebied voor het voorgestelde Complex Project 'Donderslag' komen voornamelijk bosvegetaties voor en zeer beperkt landduinvegetaties.

Met betrekking tot de boshabitats is binnen het habitatrictlijngebied een belangrijk streefdoel de ontwikkeling van een aantal grote loofboskernen, die leefbare populaties bevatten van de oppervlaktebehoevende faunasoorten om een goede staat van instandhouding te bereiken binnen voor de boshabitats. De instandhoudingsdoelen omvatten een oppervlakte boshabitats van 280 ha, waarvan 260 ha omvorming en 20 ha effectieve uitbreiding. Elk scenario van ontginning leidt tot ontbossing.

3. Conclusie

Zandontginning op “Donderslagheide Oost” en “Grote Heide Noord & West” leidt ontegensprekelijk tot een verdere verlaging van de grondwatertafel in de omgeving en heeft een negatieve impact op de instandhoudingsdoelstellingen van het SBZ-H van de “Mangelbeek en de heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode”. Bovendien is het lokale draagvlak ten aanzien van grootschalige zandontginning op Donderslagheide verdwenen.

Gezien de reeds sterk achteruitgaande toestand van de habitats voor heide in dit gebied en de ongunstige staat van instandhouding van het SBZ-H, wordt het planningsproces voor het aanduiden van een gebied met bestemming ‘ontginning’: cluster “Donderslagheide Oost” te Meeuwen-Gruitrode en “Grote Heide Noord & West” te Opglabbeek, stopgezet.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR